

Högskolan i Skövde

Kort om högskolan

Högskolan i Skövde har drivits som högskola sedan 1983. Högskolan har ett visst samarbete inom grundutbildningen med Högskolan i Borås och Högskolan Väst som går under beteckningen Västra Götalands högskolor.

Högskolan i Skövde var en av de första högskolorna som aktivt och tidigt utvecklade kortare ingenjörutbildningar, och att erbjuda utbildning som passar arbetsmarknadens behov har länge varit en viktig strategi. Under 1990-talet utökades verksamheten med det humanistiska, det samhällsvetenskapliga/juridiska, samt senare även det vårdvetenskapliga utbildningsområdet. Högskolan har idag cirka 8 300 studenter i grundutbildningen.

Andel med högutbildade föräldrar, nybörjare respektive läsår, procent

	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06
Högskolan i Skövde	16	13	19	20	22
Jämförelsetal *	1,18	0,93	1,20	1,22	1,36

*Ett jämförelsetal över 1 innebär en *högre* andel än genomsnittet för befolkningen i det huvudsakliga rekryteringsområdet.

Andel med arbetarbakgrund, nybörjare respektive läsår, procent

	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06
Högskolan i Skövde	33	32	31	29	35
Jämförelsetal *	0,81	0,77	0,81	0,76	0,90

*Ett jämförelsetal under 1 innebär en *lägre* andel än genomsnittet för befolkningen i det huvudsakliga rekryteringsområdet.

Andel med utländsk bakgrund, nybörjare respektive läsår, procent

	01/02	02/03	03/04	04/05	05/06
Högskolan i Skövde	14	14	14	11	13
Jämförelsetal *	1,21	1,14	1,18	0,92	1,03

*Ett jämförelsetal över 1 innebär en *högre* andel än genomsnittet för befolkningen i det huvudsakliga rekryteringsområdet.

Källa: Registerdata SCB/Högskoleverket

Statistiken över nybörjarnas bakgrund på Högskolan i Skövde visar ett lärosäte med jämförelsevis låga andelar akademikerbarn och höga andelar stu-

denter med arbetarbakgrund. Men andelarna överensstämmer inte riktigt med det huvudsakliga rekryteringsområdet, och andelen med högutbildade föräldrar följer en tydligt ökande trend över perioden.

Andelen nybörjare med utländsk bakgrund har också minskat, men ligger nu i nivå med befolkningen i rekryteringsområdet.

Kvarvaro efter två års studier*, registrerat nybörjarläsåret 2003/04, procent

Föräldrars utbildningsnivå	Kvar	Annat lärosäte	Ej kvar	
Högst gymnasial (=låg)	61	9	29	100
Eftergymnasial (=hög)	60	15	26	100
Alla	60	11	29	100

*Registrering 2005/06, gäller programstudenter som börjat på minst treåriga program 2003/04

Källa: SCB, bearbetning Högskoleverket

Bland dem som läsåret 2003/04 började på ett utbildningsprogram vid Högskolan i Skövde finns vissa skillnader i kvarvaron mellan studenter med hög- respektive lågutbildade föräldrar. Studenter med högutbildade studenter har i högre utsträckning bytt till annat lärosäte, medan studenter med lågutbildade föräldrar i högre utsträckning valt att helt lämna studierna. Detta förhållande är gemensamt för många högskolor med en hög rekrytering av studieovana grupper.

Utbildningsutbud

Högskolan i Skövde har sedan mitten av 1990-talet i första hand varit inriktad på utbildningsprogram, men andelen som läser fristående kurser har ökat från 32 till 38 procent efter en ökning av antalet fristående kurser de senaste åren. I utbudet erbjuder högskolan både traditionella och för högskolan unika utbildningar, med flera tvärvetenskapliga program. Tyngdpunkten finns i de yrkesinriktade utbildningarna, men utbudet uppvisar en stor bredd som omfattar beteendevetenskap, data, ekonomi och samhällsvetenskap, humaniora, naturvetenskap, språk, teknik och undervisning. Utbudet av distansutbildning har vuxit. Av högskolans totala antal studenter deltog år 2006 cirka 19 procent i en kurs eller ett program på distans genom nätuniversitetet.

Högskolan i Skövde har i Västsvenska kontaktnätet för flexibelt lärande, VKF, samverkat med andra lärosäten i regionen när det gäller utveckling av flexibel utbildning.

Högskoleförberedande utbildningar

Högskolan ger tekniskt/naturvetenskapligt basär som syftar till att ge fler personer behörighet till tekniska och naturvetenskapliga utbildningar. God-

känd basårutbildning ger studenterna garanterad plats på ett antal av högskolans program. Under några år har ett akademiskt basår erbjudits med syfte att ungdomar som är osäkra på vad högre studier innebär eller som inte uppfyller kraven på grundläggande behörighet ska få möjlighet att prova. Under några år gavs också en aspirantutbildning.

Förändringar under perioden

Under perioden 2002–2005 har Högskolan i Skövdes totala utbildningsutbud förändrats i en del avseenden. Antalet grundläggande program har minskat något. Istället har en satsning på ett utbildningsutbud med större tillgänglighet och flexibilitet skett under perioden.

Antalet distanskurser har de senaste åren ökat på högskolan, från 6 kurser år 2002 till 46 kurser 2005, och antalet individer som studerar på distans har ökat från 127 till 1 112 under motsvarande period. Cirka 36 procent av studenterna som läser på distans kommer inte från Västra Götaland. Många studenter läser både campuskurser och distanskurser, och studenter på vissa program läser en eller flera distanskurser inom programmet.

Hösten 2004 startade den första yrkeshögskoleutbildningen vid Högskolan i Skövde och hösten 2005 startade butikschefsprogrammet som har utvecklats i samarbete med butiker och branschorganisationer. Programmet ges på distans via lärcentrum i Lidköping och Varberg.

Högskolan i Skövde fick i juni 2004 tillstånd att utfärda lärarexamen. Lärarutbildning har tidigare bedrivits i samarbete med Göteborgs universitet.

Nedgången i antalet sökande till program inom datavetenskap har medfört en utveckling av program inom dataspel. Dessa program lockar enligt högskolan en helt ny grupp av studenter.

Studentrekrytering

Högskolan i Skövde rekryterar idag cirka 65 procent av studenterna från Västra Götaland och 45 procent kommer från närområdet, det vill säga kommunerna i före detta Skaraborgs län. Utbildningsnivån i högskolans närområde är låg i förhållande till riksgenomsnittet.

Exempel på program som rekryterar en större andel från andra län är dataspelprogrammen, biståndsingenjörsprogrammet, designingenjörsprogrammet etc.

Högskolan i Skövde har de senaste åren breddat målgruppen för rekryteringsinsatser, genom att även omfatta komvuxelever, värnpliktiga, folkhögskolestuderande, arbetssökande och kontakter med svenska kyrkan i utlandet. Vidare har man medvetet försökt få fler kvinnor intresserade av högskoleingenjörsprogram genom att ge tvärvetenskapliga program, exempelvis teknik/ekonomi, teknik/ekonomi/språk, teknik och designkunskap etc. Detta har resulterat i att andelen kvinnor i högskoleingenjörsprogram är högre

än genomsnittet för landet.

Allmänna åtgärder för rekrytering 2002–2005

Högskolan i Skövde arbetar med rekrytering av studenter på olika nivåer i organisationen. Kommunikationschefen i rektorsstaben har det övergripande ansvaret för den externa kommunikationen. Kanslichefen i forsknings- och utbildningskansliet ansvarar för högskolegemensamma kommunikations- och marknadsföringsinsatser. I forsknings- och utbildningskansliet finns en informationsavdelning som arbetar med rekrytering, publicering på webben, pressfrågor och forskningsinformation. Prefekterna ansvarar för att respektive institutions rekryteringsmål uppnås. Varje institution har också en kommunikatör som arbetar med institutionens riktade rekryteringsinsatser.

Vid högskolan finns ett råd för kommunikation och marknadsföring som leds av kommunikationschefen. I rådet ingår institutionskommunikatörerna och några av kommunikatörerna i forsknings och utbildningskansliet. Syftet med rådet är att vara ett forum för diskussion av strategiska frågor samt att mötena ska ge tillfälle till information och diskussion om aktuella projekt.

Högskolan bjuder arligen in studie- och yrkesvägledare, rektorer och andra intresserade från bland annat skolor och arbetsförmedlingar i närområdet för information och diskussion.

Högskolan i Skövde har varit med och sponsrat tävlingen "First Lego League" som riktar sig till ungdomar i åldern 10 till 16 år. Tanken bakom projektet är att väcka intresset för teknik hos ungdomarna som deltar. Under 2005 var högskolan huvudsponsor för en deltävling som också anordnades i högskolans lokaler.

Högskolan i Skövde har under åren 2004–2006 erbjudit en praktikvecka på högskolan för elever som går samhällsvetenskapligt och naturvetenskapligt program på en gymnasieskola i Skövde.

Åtgärder för breddad rekrytering 2002–2005

Högskolan i Skövde strävar efter att vara en organisation som i alla avseenden speglar den mångfald som finns i det omgivande samhället. Målsättningen är att arbetet med breddad rekrytering så långt som möjligt ingår i det ordinarie arbetet. Högskolan menar att arbetet på detta sätt blir mer långsiktigt, eftersom det inte är kopplat till ett tidsbundet projekt. En handlingsplan för 2006–2008: *Handlingsplan för att aktivt främja och bredda rekryteringen vid Högskolan i Skövde*¹ fastställdes i december 2005.

Högskolan poängterar att det är mycket viktigt med tidig kontakt, och man vänder sig till ungdomarna redan när de går på grundskolan och gymnasiet för att väcka intresset och få fler ungdomar att välja högskoleförberedande inriktningar på gymnasiet.

¹ Dnr 387-05-111

Projektet *Grundskolans elever – våra framtida studenter* är ett projekt som har drivits i samarbete med grundskolor i närregionen under åren 2003 till 2005. Projektet har finansierats av Rekryteringsdelegationen. Syftet med projektet har varit att på olika sätt nå ut till en bred grupp elever i grundskolans senare år med information om högre studier för att på ett tidigt stadium avdramatisera och väcka intresse för att läsa vidare efter gymnasiet. Det huvudsakliga arbetssättet har varit att besöka olika grundskolor och att eleverna får besöka Högskolan i Skövde. I denna del av rekryteringsarbetet används sedan många år *studentambassadörer* som representerar hela studentgruppen.

I högskolans annonsering väljs *annonsmedier som går ut till en bred målgrupp* av presumtiva studenter. Vid produktion av text och bild försöker högskolan visa bredden hos studenterna när det gäller exempelvis ålder, kön och bakgrund. Hänsyn tas också till att presumtiva studenter inte är insatta i akademiska begrepp. Tanken är att alla oavsett förkunskaper ska ha möjlighet att hitta information om hur högre studier fungerar.

KlyftIT är ett rekryteringsprojekt med natur- och teknikämnen i fokus som riktar sig till ungdomar i åldern 12 till 16 år. Syftet är att på lång sikt minska snedrekryteringen till högskolan, både när det gäller ungdomar med invandrarbakgrund och ungdomar från icke akademiska hem.

Högskolan har i samarbete med studentkåren successivt utvecklat *introduktionen av de nya studenterna*. Ett av målen med introduktionen är att den ska vara utformad för att passa alla, oavsett etnisk bakgrund, funktionshinder, religionstillhörighet, kön och ålder.

Under perioden har också projekt genomförts för att förbättra studenternas möjlighet att klara av sina studier. En verksamhet som prövades under 2003 var en *skrivarstuga* för studenter. Syftet med projektet var att hjälpa studenter med språklig bearbetning av texter. Då antalet studenter som besökte skrivarstugan inte var tillräckligt stort lades den ner. Sedan 2003 erbjuds en kurs i *akademiskt skrivande*. Kursen riktar sig i första hand till studenter som behöver extra handledning och hjälp med textbearbetning i samband med examensarbeten.

Reell kompetens och alternativt urval

Under 2006 fick Högskolan i Skövde sammanlagt 312 ansökningar om reell kompetens. Av dessa fick 30 av ansökningarna ett positivt valideringsbeslut. Jämfört med 2005 har antalet ansökningar fördubblats.

Antalet valideringsärenden har ökat något under åren, men majoriteten får fortfarande avslag. Detta för att de antingen redan uppfyller behörighetskravet till den sökta utbildningen eller saknar andra meriter än ett (icke godkänt) slutbetyg från gymnasiet. För att underlätta för personer som saknar matematik D men har matematik C och yrkeserfarenhet att komma in på ingenjörsutbildningar har högskolan under året utvecklat ett självvalideringsinstrument i matematik D.

Alternativt urval har tillämpats till tre program. Dataspelsutveckling – design hade 35 sökande i det alternativa urvalet och dataspelsutveckling – grafik hade 80 sökande. Av dessa antogs 18 sökande till design- och 27 till grafikriktningen. Vid den senaste antagningen till programmet musik- och ljudproduktion sökte 177 personer inom det alternativa urvalet, varav 24 antogs.

Uppföljning och utvärdering

Enligt högskolans aktuella handlingsplan ska arbetet med breddad rekrytering följas upp och utvärderas årligen. Dessutom ska en resultatredovisning kopplad till breddad rekrytering integreras i lärosätets årsredovisning.

En månad efter studiestarten på höstterminen publicerar högskolan en webbaserad enkät som riktar sig till nybörjarstudenterna. Enkäten innehåller bland annat frågor om studenternas bakgrund (exempelvis föräldrarnas utbildning och var de kommer ifrån), varför de valde Skövde som studieort samt hur studenterna ser på introduktionen och den första tiden vid Högskolan i Skövde. Svaren sammanställs och används för nästa års planering av rekryterings- och introduktionsinsatser.

För att öka medvetenheten om studenternas resultat, kvarvaro och examination inom lärosätet görs centrala uppföljningar per program av hur många av nybörjarstudenterna som finns kvar efter en termin, efter två terminer respektive andelen per årskull som tar examen. Uppföljningarna sammanställs och skickas till berörda inom lärosätet.

Beslut har tagits som innebär att en kartläggning och behovsanalys av stöd till studenter ska genomföras. Projektet har som uppgift att kartlägga vad som görs idag, identifiera och beskriva behov av åtgärder och hur Högskolan i Skövde framöver ska stödja olika kategorier av studenter under deras studietid.

Högskoleverkets bedömning

Utfall i förhållande till förutsättningar

Högskolan i Skövde har en jämförelsevis låg andel nybörjare med högutbildade föräldrar även om den har ökat under de senaste åren. Andelen studenter med utländsk bakgrund har sjunkit, och ligger numera på en nivå som motsvarar andelen i regionen.

Förändringar har genomförts i utbildningsutbudet vid högskolan åren 2002–2005, som ligger i linje med grundutbildningsstrategin att ge förvärvsarbetsstörre möjligheter till studier parallellt med arbete. Detta ligger också i linje med handlingsplanen för breddad rekrytering för åren 2006–2008.

Dessutom har man ökat flexibiliteten i många utbildningar, och framför

allt utbudet av kurser och program genom Sveriges nätuniversitet. Enligt Högskoleverkets bedömning är satsningarna på ökad flexibilitet något som på sikt kan påverka rekryteringsmönstret så att Högskolan i Skövde på nytt ökar bredden i rekryteringen. Lärosätet vänder sig med dessa förändringar till en bredare grupp än den som traditionellt läser på högskola och som har andra – oftast praktiska – förutsättningar att bedriva högskolestudier.

Hur man arbetat med breddad rekrytering

I huvudsak är det utbildningsutbudet och den region man verkar i som påverkar bredden i rekryteringen till Högskolan i Skövde. Tidigare har andelen studenter med arbetarbakgrund varit så pass hög att inga direkta behov av åtgärder varit motiverade för att bredda rekryteringen ytterligare. Det har också saknats en handlingsplan för breddad rekrytering för åren innan 2005. Hittills har högskolan framför allt utvecklat en god och fortlöpande verksamhet för uppföljning av och stöd till de studenter som börjat på högskolan. Intresset för uppföljningar och utvärderingar har klart ökat inom lärosätet och man har sett att det finns behov av en större enhet som arbetar med dessa verksamheter. Högskoleverket uppmuntrar uppföljningsverksamhet och att resultaten tas om hand på ett konstruktivt sätt i den fortsatta verksamheten, något som tycks vara självklarheter på Högskolan i Skövde.

Det fortsatta arbetet

Högskolan i Skövde genomför flera regelbundna uppföljningar som har utvecklats för att ännu mer bidra till arbetet med breddad rekrytering. Detta dels för att behålla den mångfald som redan finns i studentpopulationen, dels för att bredda rekryteringen ytterligare. Högskoleverkets bedömning är att uppföljningen av studenternas resultat och erfarenheter kommer att bli allt viktigare för Högskolan i Skövde precis som för andra högskolor. Viktigt blir också att sådan uppföljning också fortsättningsvis genomförs enligt den på lärosätet tydliga kretsloppstanken, där erfarenheter från uppföljningar av tidigare studenter utnyttjas inför rekryteringen av de nya.

När det gäller utbildningens relevans för arbetsmarknaden har Högskolan i Skövde redan en ambition att erbjuda attraktiva utbildningar som svarar mot arbetsmarknadens behov. Nästa viktiga uppgift för högskolan gäller frågan hur mångfalden kan användas för att stärka utbildningens kvalitet.